לעיל כח: וש"כן, צ) [לקמןלעיל כח: וש"לן, ד) [לעיל כח: לע"ח, ד) ל"ל

א) (נשיל כח: רמיינן, ב) [נקנק] לנו.], ג) [שייך לני"ח), ד) זייל ומדמפרש, ה) זייל מחרלם. דק"ח, ו) גיי רש"ח משום, ז) נ"ח לחיפלוגי, ה) [שייך לדף

לט.ז, ט) ול"ל משכונה

לשכונה),

הגהות הב"ח

(מ) גמ' דאמר רב ענו

נ"ב גירסת רשב"ם אמר רב עקן: (3) שם פלנים גולנם הום דקאכיל לה לחרעתי:

(ג) רשב"ם ד"ה ומחאה וכו'

רכת הלכתת מחאה שלת

לפני וכו׳ דאנוס הוא דאין לו: (ד) ד"ה אבל וכו׳ שדה זו מאחר: (ד) תום׳ ד"ה דסתם

וכו׳ בית המקדש קיים כיון

וכו׳ וי״ל דודאי גט עדים

וכרי ויייל דודמי גט עדים מלויין לקיימו וכרי אם מוחם לו אם לאו הלכך בשכיחות דעולי רגלים: (ו) ד"ה אין וכרי וכי מימא כיון כל"ל ואות וי נמסק: (ו) בא"ד אימא דעשום לא כל"ל ואות

:ד׳ נמחק

בה א ב מיי פי״ל מהלי

טוען ונטען הל' ו סמג עשין לה טוש"ע ח"מ סי" עשין לה טוש"ע ח"מ סי קמו סעיף א: פו ג ד מיי פי"ד שם הלי ' סמג שם טוש"ע ח"מ

כיון דאיכא בתי דינים דקביעי משכח

שכיחי וי"ל דודאי גבי גט מלויין

לקיימו אפי׳ מיהודה לגליל לפי שהאשה

רגילה לחזר אחר עדי קיום אבל הכא

אי לאו דשכיחי טובא לעולם לא ישמע

מחאתו שאין המחזיק רגיל לחזר אם

מוחה לו ואם לאו הלכך בשיירות דעולי

רגלים ובתי דינין לא סגי וא"ת והא

דאמרי׳ התם (דף ו.) רב ששת מלריך

י (מערסא לערסא) ורבא מלריך אפיי

באותה שכונה ופריך והא רבא הוא

דאמר לפי שאין עדים מלויין לקיימו

ומשני שאני בני מחוזא דניידי אטו מי

ניתא דבתחווא תחאה שלא בחניו לא

הוי מחאה וילטרך לבא לפניו למחות

וי"ל דלא דמי דכשחותמים על הגט

במחוח והולכין להן חין דרך שילעקו

בעיר אנחנו חתמנו על גט פלוני אבל

במחאה דרך הליכתם רגילות לומר

פלוני מיחה א ושומעין אחרים עד שנשמע

בבית המחזיק: אין מחזיקין בנכסי

בורח. בבורח מחמת ממון איירי דאי

מחמת מרדין בהא לא פליג שמואל

כדמוכח בסמוך ב ודוקא בבורח אבל

באיניש דעלמא הויא חזקה שיכול לבא

למקום שמחזיק שם ולמחות ג אבל בורח

אינו רשאי לבא במקום שעומד לא הויא

מחאה שלא בפניו וסבר לה כר' יהודה

דקתני ויבא לשנה אחרת וימחה משמע

שלריך למחות בפניו וא״ת ודלמא ר׳

יהודה נמי לא בעי מחאה בפניו וה"ק ויבא במדינה שהמחזיק בה וימחה

כגון אם הוא ביהודה יבא ביהודה וימחה שאז תשמע מחאתו וכי תימא

ים וכיון שחזהה נשמעת עד אספמיא גם המחאה תשמע עד אספמיא (ו) וכיון שחזהה נשמעת עד אספמיא

ואי מחאה שלא בפניו הוי מחאה ליתיב אדוכתיה ולימחי הא ליתא דאי

כל מקום שחזקה נשמעת גם המחאה נשמעת אם כן היכי מוכח לעיל

דלרבנן מחאה שלא בפניו הויא מחאה אימא דלעולם (י) דלא הוי מחאה

והיה ביהודה והחזיק ביהודה הוי חזקה לפי שהיא נשמעת ויבא וימחה

לפני המחזיק אבל מיהודה לגליל אין החזקה נשמעת ומשום הכי לא הויא

חוקה אלא ודאי פשיטא ליה לגמרא דהחוקה נשמעת מרחוק אבל מחאה לא דׁ ולהכי מוכח לעיל שפיר דסברי רבנן דהויא מחאה שלא בפניו דאי

לא הויא מחאה אלא לריך לבא לפני המחזיק א"כ מיהודה לגליל תהא

חזקה כמו שביהודה יש לו לילך ולמחות מיהודה לגליל נמי ילך לפניו

וימחה וי"ל מדלא תני ר' יהודה אומר ויבא לשנה אחרת וימחה ויודיעהו

שמע מינה שלריך למחות לפניו. ר"י:

ולמחר נקישנא דיה. נראה לר"י דלא לריך למימר נקיטנא ליה

גזלנא הוא דאכיל לארעאי בגזלנותא לא הויא מחאה פלוני גזלנא הוא

דאכיל לארעאי בגזלנותא ולמחר נקיטנא ליה בדינא הויא מחאה:

אלא אורחא דמילחא נקט מדלא קאמר רב זביד פלוני

סי' קמג סעיף ג: פז ה ו מי' פי"א שם הלכה ז סמג שם טוש"ע ח"מ סי׳ קמו סעיף ד:

רבינו נרשום

משני האי דקתני יהודה . וגליל לא הויא מחאה משום דבשעת חירום הדרכים שנו ומשום הכי לא הויא שנו ומשום הכי לא הויא חזקה דאי טעין ליה מחזיק אלמלא היית מוחה בתוך ג' הייתי מזהר בשטרא רלא מירכס מצי למימר ליה המערער משום דחרם הדרכים הוא לא הוו שיירות זהוא לא הוו שייוחו דאזלי ולימחו לך לא מחיתי. ומקשה אי הכי מאי שנא יהודה אי הכי מאי שנא יהודה וגליל דנקיט דלא הויא חזקה אפי' יהודה ויהודה נמי לא הויא חזקה הואיל משום הכי נקט (יהודה משום הכי נקט (יהודה וגליל) דכשעת חירום דמי וגליל] דכשעת חירום דמי וגליכן דכשעת חירום דמי דלאו שיירות מצויות: אין מחזיקין בנכסי בורח. דאי ברח אינש ממלכות ואתא אחר והחזיק בנכסיו לא הויא חזקה. ^(†) והא אמר ליה לרב דמ״ש הכי אין ליה לרב דמ״ש הכי אין מחזיקין דמחאה שלא בפניו לא הויא מחאה. והא אמר ר' אבא בר ממל אמר רב לעיל כדמתרץ מתני׳ דמחאה שלא בפניו הויא מחאה ואמאי אין מחזיקין. רב לטעמיה דתנא דמת קאמר. איכא דאמרי כ ה"ג כי אמריתה קמ קאמר. איכא דאמרי כו' ה"ג כי אמריתה קמיה דשמואל אמר לי פשיטא ו שמואל אמו לי פשיטא וכי למחויי בפניו הוא צריך וכיון שהוא יכול למחות בכל מקום שהוא ולא מיחה פשיטא דמחזיקין. ורב מאי קמ"ל דמחזיקין אי משום דקסבר מחאה שלא בפניו . הויא מחאה והאי לא מיחה להכי מחזיקין והא אמרה רב חדא זימנא כדאמרינן לעיל. אלא הא קמ״ל רב . ראע"ג דמיחה בפני שנים שאינן יכולין לומר לו שאינן עוברי דרכים אפי׳ הכי הויא מחאה שאם אין רלימא ליה משום דחברך וכו' אבל אי לא מיח' וכרי אבל אי לא מיחי כלל (אין) מחזיקין: תרתי. בתמי' קאמר כלומר דהני תרי מילי לא מצי קיימי דחדא קשיא לאידך משום ראי אמרינן אין מחזיקין . . בנכסי בורח משמע משום בנכסי בורד כושמע כושום דמחאה שלא בפניו לא הויא מחאה והדר תני דהויא מחאה. כאן בבורח מחמת ממון שמחויב לאנשי העיר . אין צריך לו להחביא עצמו כך והיה יכול למחות ג בפניו והויא מחאה בנכסיו הוי חזקה אבל בנכסיו הוי חזקה אבל
בורח מחמת מרדין שהיה
מורד ומחויב למלכות
אין מחזיקין בנכסיו
משום דאי הוה מוחה
יוודע למלכות היכן הוא
יובקשוהו עד שימצאוהו
יובים איינו ביינו ביינון

ל) נראה דל"ל ופרכינן דרבמאי קמ"ל דאין מחזיקיןמשום דמחאה שלא בפניו.

ויהא מסוכן בגופו ומשום

דםתם יהודה וגליל כשעת חירום דמי. ואם מאמר ומאי שנא דגני גט אמר בריש גיטין (ד׳ ד: ושם ד״ה כיון) המביא גט ממדינה למדינה בארץ ישראל אין לריך לומר בפני נכתב ובפני נחתם משום כיון דאיכא עולי רגלים משכח שכיחי לקיימו ואפי׳ בזמן שאין בהמ״ק (ס

דסתם יהודה וגליל כשעת חירום דמו: אמר

רב יהודה אמר רב אין מחזיקין בנכסי בורח כי

אמריתה קמיה דשמואל אמר לי וכי למחות

בפניו הָוא צריך ורב מאי קמ"ל מחאה שלא

בפניו לא הויא מחאה והאמר רב מחאה שלא

בפניו הויא מחאה רב מעמא דתנא דידן

, קמפרש וליה לא סבירא ליה ואיכא דאמרי

אמר רב יהודה אמר רב מחזיקים בנכסי בורח

כי אמריתה קמיה דשמואל אמר לי פשימא וכי

למחות בפניו הוא צריך ורב מאי קמ"ל מחאה

שלא בפניו הויא מחאה והא אמרה רב חדא

זימנא אלא הָא קמִ"ל ״ראפי׳ מיחה בפני ב׳

שאין יכולין לומר לו הויא מחאה (4) דאמר רב

ענן לדידי מפרשא לי מיניה דמר שמואל מיחה

בפני שני בני אדם שיכולים לומר לו הויא

מחאה מיחה בפני שני בני אדם שאין יכולין

לומר לו לא הויא מחאה ורב יברך

חברא אית ליה וחברא דחברך חברא אית

ליה אמר רבא הלכתא יאין מחזיקין בנכסי

בורח יומחאה שלא בפניו הויא מחאה תרתי

לא קשיא יכאן בורח מחמת ממון כאן בורח

מחמת מרדין: היכי דמי מחאה אמר רב זביד

"פלניא גזלנא הוא לא הויא מחאה יפלניא

גזלנא 🌣 הוא דנקים לה לארעאי בגזלנותא

דחברך חברא אים ליה והלכך כיון דהויא מחאה חוקה נמי הויא חוקה. ושמואל שהיה מקשה על דברי רב ואומר פשיטא וכי למחות לפניו הוא לריך להך רבותא דקאמר רב לא אסיק אדעתיה והלכך פריך שפיר מאי אתא רב לאשמועינן: **אמר רב ענן לדידי מיפרשא לי כו**'.

אשינוייא דשנינן אליבא דרב אתא "לאשמועינן ולמימר דהך רבותא לא סבירא ליה לשמואל כדמפרש ואזיל והוה מחמה פשיטא: **הלכסא** אין מחזיקין בנכסי בורח. דמחאה שלא בפניו לא הויא מחאה וכיון דלא מלי מערער למחויי מחזיק נמי לא מלי אחזוקי: ומחאה שלא בפניו הויא מחאה. והלכך חזקה שלא בפניו הויא חזקה ומשום הכי מחזיקין בנכסי בורח דהא מלי למחויי ומדלא מיחה הפסיד. והיינו דקפריך גמרא תרתי בתמיה משום דקשיא רישא לסיפא. ומשני לא קשיא כאן גבורח מחמת ממון פסיק רבא הלכתא 🌣 שלא בפניו הויא מחאה משום דמני למחויי וכל מקום שזה יכול למחות חזקתו של חבירו בנכסיו הויא חזקה הואיל ולא מיחה דכיון דמחמת חוב ממון הוא בורח אין זה בורח אלא

לאישתמוטי בעלמא עד דהוה ליה ופרע ואינו ירא למחות דכיון דאנוס הוא ואין לו מה לפרוע אין רודפין אחריו ואם נודע מקומו

שברה שם אינו חושש: כאן בבורה מחמם מרדין. מחמת רליחת נפשות ירא למחות פן יודע מקום תחנותו וירדוף גואל הדם אחריו כי יחם לבבו והשיגו והרגו ובדידיה קפסיק רבא דאין מחזיקין בנכסי בורח והכי הלכתא: **מרדין.** לשון רציחה בלשון פרס כדאמרינן בהגחל ומאכיל (ב"ק דף קח.) השתא פרסאי דקפדי אשפיכות דמים ואמרי מרדין מרדין: היכי דמי מחאה. אמחאה שלא בפניו קאי דפסיקנא לעיל דהוים מחחה: אמר רב וביד. אמר לסהדי פלנים גולנה הום לה החים מחחה שהפילו הם יחמרו עדים לשון זה למחזיק לה חםי לחודהורי בשטריה דהא לא ידע אמאי קרי ליה גזלן שיזהר בשטרו: אבל אמר לו פלניא גולנא הוא דקאכיל לארעאי בגולנוסא. שהרי לא מכרתיה

ולמחר

בי המ"ל. כ׳ אבא: דסתם יהודה וגליל. אפי׳ בשעת שלום: כשעת **הירום דמי.** שאין שיירות מלויות מזו לזו. אבל בשאר מלכיות אי איכא חירום לא הויא חוקה אבל בשעת שלום הויא חוקה דהא שיירות מלויות והאי דקאמר רבי אבא בשעת חירום שנו הכי קאמר יהודה וגליל הרי

אלא כרבי יהודה סבירא ליה: מחזיקין

בפני ב' שחין יכולין לומר לו. כגון חיגרין או שהולכין למדינת הים ומרחיקין מאותו המלכות שדר בה המחזיק אפי׳ם הכי מחזיקין בנכסי בורח דתיהני ליה מחאה כי הך ואע״ג דהנך לא יאתרו לו למחזיק

הן כשעת חירום של שחר מלכיות: אין מחזיקין בנכסי בורח. כלומר אם החזיק אינה חוקה כדמפרש ואזיל דקסבר מחאה שלא בפניו לא הויא מחאה וכיון דלא יכול למחות גם זה לא יכול להחזיק וכר׳ יהודה סבירא ליה דאמר במתניתין ילכו ויודיעוהו שנה ויבא לשנה אחרת דמשמע דלריך למחות בפניו: כי אמריסה. להא דרב קמיה דשמואל אחר פטירתו של רב שבא ללמוד לפני שמואל. רב מת מהמי שמואל כדאיתא בשחיטת חולין (דף נה:) דכל זמן שהיה רב קיים הוה שלח לי׳ ר׳ יוחנן לקדם רבינו שבבבל כי נח נפשיה דרב שלח ליי לשמואל לחדם חבירנו כו': א"ל. שמואל: וכי למחות בפניו הוא לריך. בתמיה. אלא לא לריך למחות בפניו דמחאה שלא בפניו הויא מחאה והלכך מחזיקים נמי שלא בפניו דאיבעי ליה למחויי: ומחשה גמר׳ והאמר רב מחאה שלא בפניו הויא מחאה. כדאמר ר' אבא אמר רב לעיל [ע"ח] לעולם קסבר מחאה שלא בפניו כו׳ ד׳ ומדפריך למילתיה דת״ק איכא למימר דסבירא ליה הכי: לטעמא דתנה המה. פירש רב משום דקשיה רישה לסיפה וליכה לתרצה אלה בכי האי גוונא: וליה לא סבירא ליה.

בנכסי בורח. דמחאה שלא בפניו הויא מחאה ואיבעי ליה למחויי ומדלא מיחה הפסיד דכיון דשיירות מלויות אנן סהדי שנודע לו שאחרים החזיקו בקרקע שלו ולא מלי טעין לא ידעתי ולפיכך לא מחיתי דכי היכי דמחאה שלא בפניו הויא מחאה משום דחברך חברא אית ליה ושמע המחזיק מחאתו של זה המערער הכי נמי נודע לו שהחזיק זה בקרקע שלו והוא לא מיחה ולפיכך הפסיד. והאי דנקט בורח לאו דוקא דהוא הדין לכל מרחיקי ארצסה אלא אורחא דמילתא נקט שאין דרך בני אדם להחזיק בקרקע של אחרים בגזל אלא בקרקע בורח: **א"ל פשיטא.** דמחזיקין דהא ממחניתין דקתני [ע"א] שלש ארלות לחזקה שמעינן דמחאה שלא בפניו הויא מחאה ואיבעי ליה למחויי ומדלא מיחה הפסיד. בגמרת ירושלמי ופ"גו רב אמר איז חזהה לבורח ולא מארץ לארץ ושמואל אמר יש להן חזקה אמר רב נחמן קרא מסייע ליה למר ויתן לה המלך סרים אחד לאמר השב את כל אשר לה ואת כל תבואת השדה מיום עזבה את הארץ ועד עתה (מלכים ב ח): ורב מאי קמ"ל. דקאמר מחזיקים בנכסי בורח הא ודאי קמ"ל מחאה שלא בפניו הויא מחאה והיה לו למחות הלכך חזקה נמי שלא בפניו בלא מחאה הויא חזקה: והא אמרה רב חדא וימנא. דאמר ר' אבא בר ממל אמר רב לעיל [ע"א] לעולם מחאה שלא בפניו הויא מחאה כו' ומסחמא הוה שמעינן דכסתם מתני׳ סבירא ליה מדמפרש לה הכי: אפי׳ מיחה

מוסף רש"י

חברך חברא אית ליה. ויאמרו זה לזה והדבר בא לאוניו ואינו יכול לומר אילו שמעתי הייתי נזהר בראיית שמעתי הייתי נזהר בראיית זכותי (לעיל כח:). ומחאה שלא בפניו הויא מחאה. שלא בפניו הויא מחאה. ולא בעינן שישלח שלוחו למחות בפניו, אלא מכיון שמיחה שלא בפניו הויא מחאה, שהרי יכול הדבר מחאה, שהרי יכול הדבר לבא לאזניו ואפילו לא ידע המחזיק מחאתו של מערער לא חיישינו מאחר שמיחה זה ינן מאחר שמיחה זה

מוסף תוספות

א. דדרך בני כששומע דבר שאדם מחזיק בקרקע שאינו שלו אומרו שאינו שיו .... לאחרים. מוס' הרח"ש גיטין ר ורוקים להו ב. [ו]קים ה דרב ז מחמת _ מילתיה קאמר. ל"ן, ג. [ו]לא מצי קאמר. ל"ן. ג. [ון א מצי טעין להכי לא מחינא משום דמחאתי לא הוי מחאה ולא הוה ליה למיתי. רשב"א. T. עיין מוס' לעיל בסוף עמוד א' ד"ה מחאה.